

KAPPALE
KAUNEINTA
SUOMEA

Savonlinna
Savonlinnan Kirjapaino Osakeyhtiö
1926

HELSINGIN
YLIOPISTON
KIRJASTO

Savonlinnassa
Savonlinnan Kirjapaino Osakeyhtiö
1926

KIRJASTO
YLIOPISTO
HELSINKI

HALUATKO, ystäväni, nähdä palasen maasi alkuperäisintä ja kauneinta luontoa, viettää kesäisen iltapäivän, valoisan yön ja kultaisen aamuhetken tuon kauneuden lumoissa? Kesämatkoja kuvitellessasi olet varmaankin jotain tuontapaista kaipausta mielessäsi tuntenut.

Mitenkä tuon unelmasi toteuttaisit?

Matkusta Savoan! Sen sadat siniset järvet, laajat ulapat, saaret, salmet, niemet ja rantakaarrot sinua hurmaavina odottavat. Kumpujen koivikot ja männikkökankaat hymyilevät sinulle kesäpäivien autereesta. Luonto lukemattomine nähtävyyksineen, mutta suurta rauhaa uhoten, tulijaa tervehtää.

Ja maakunnan kansa näkee sinussa ystävän ja veljen. Muhoillen lausuu se leveään hyvänpäivän jo ensi näkemässä. Kotonasi olet kaikkialla.

Monta on Savossa kuulua kolkkaa. Voit Punkaharjulle purjehtia tahi Puijolle pujahtaa. Olavinlinnassa voit elää hetki-

sen vuosisataintakaisissa unelmissa. Monin paikoin kohoavat nykyaikaisen työn ja älyn suuremmoiset toteutumukset.

Mutta paljonpa jää näkemättä, jos Heinäveden reitin unohdat. Paras kaikesta, olin sanoa.

Mutta miksipä unohtaisit! Sillä kuljitpa Kuopioon tai saavuit Savonlinnaan, molemmista voit tuon ihanan matkan alkaa. Se ei vie paljoa aikaa ja maksaa vain yhden unettoman yön, mutta sen varrelta kootut elämykset ja muistot ovat lähtemättömiä.

Heinäveden matkailureitti, jolla nimellä suuren Soisalon itäpuolista vesireittiä on ruvettu kutsumaan, yhdistää kaksi Savon pääkaupunkia, Kuopion ja Savonlinnan. Tilavat ja ensiluokkaiset matkustajalaivat „Heinävesi I“ ja „Heinävesi II“ sillä liikettä välittävät.

Kun tyynenä kesäpäivänä vaikkapa Savonlinnan satamassa kipuut Heinäveden kannelle ja köydet irroitetaan, alat Olavinlinnan ja Kyrönsalmen sivuutettuasi Haapaveden selkiä halkoa. Tuntu on toinen kuin suurella Saimaalla: leppoisempi, lehväisempi. Puuttomat kalliosaaret ovat

vaihtuneet pääasiassa lehtipuita kasva-
viksi. Hietikkorantaa on siellä täällä.
Vähitellen avautuu Haukivesi eteesi. Sama
leppoisuus, sama vehreys. Antaudut luon-
non lumoihin. Ja saapuessasi parin tunnin
kuluttua Oravin kanavalle muistelet tuskin
muuta kuin sitä sinistä siltaa, jonka juuri
taaksesi jätit.

Mutta vastapa olet matkan alussa.
Oravin kanavasta, tuosta puistokujasta,
jonka läpi laivasi hiljalleen soluu, vasta
varsinaiselle Heinäveden reitille poikkeat.
Vedet kapenevat ja luonto on edellistäkin
vihreämpää ja vehmaampaa. Kierrät nie-
miä, sivuutat saaria. Vain siellä täällä
pienoinen pelto- tai niittytielikare rikkoo
luonnon alkuperäisyyttä. Vain harvoin
tarvitaan laivaa laituriin kytkeä. Tunnin,
parikin, saat miltei rauhassa unelmoida.

Mutta väylät kapenevat. Illan suussa
päätyvät pienemmätkin selkävedet ja
kapeita, mutkikkaita virtoja saa laivasi
kyntää. Sivuutat Vaaluvirran. Saavut pit-
källe suoralle. Tuossa männikköniemessä
on punainen huvilakin.

Kenen huvila? kysyt ystävälliseltä kap-
teenilta. Maaherra Jalanderin se on. Siinä

niemessä kuulisit varmaankin hiljaisina kesäiltoina Suomen kuuluisimman laululintusen, Aino Ackté-Jalanderin, säkenöiviä esityksiä. Mutta eihän ole siihen aikaa tällä kertaa, sillä laivasi kokka tohisee lakkaamatta. Kiuruveden apteekkari, jonka huvila on tuossa Koukunvirran kainalossa, lienee toistaiseksi maaherrattaren ainoa vakinainen kuulija. Kadehtien jätät jälkeen heidän pikku yhteiskuntansa ja tuon Aho-vainajan monien lohi-lastujen syntymäsijan.

Auringon yhä alemmaksi painuessa sivuutat ihanan Pilpan kanavan. Laivasi puskee kohta vasten kapeita virtoja, niin kapeita, että reippaalla potkaisulla voisit jossakin paikassa puolelta tai toiselta miltei maihin pompata. Täällä jossakin sivuutetaan vastaan tuleva sisarlaiva asianmukaisin tervehdyksin.

Vihovuonteen ja Kerman kanavilla tutustut tukkipoikiin ja paikkakunnan rahvaaseen, joka saapuu laivaasi tervehtämään. Auringon laskiessa tuntuu läheisten koskien pauhina luonnon suurelta huokaukselta helteisen päivän jälkeen.

Sinä et kuitenkaan huokaa, eikä uni sinua raukaise, ei vielä laivan yöpymispaikkaan Heinäveden kirkollekaan saavuttaessa.

Matkatovereittesi kanssa astut varmasti maihin ja kiipeät kirkkomäelle, joka on seudun korkein paikka. Vaivasi tulee runsain määrin palkituksi, sillä näköala Kermajärvelle on avara ja omalaatuinen. Mielelläsi vietät kirkon portailla leppoisan sydänyön hetken. Elämäsi ihanimpiin hetkiin muistot palaavat, niihin tämänkin hetken liität.

Kun kirkkomäeltä laivarantaan laskeutut, odottaa sinua, jos niin tahdot, lämmin savolaissauna tuoreine vastoineen. Pintavihlovan löylyn jälkeen pulahdat vilpoisessa rantavedessä. Kaipaako ihminen enempää!

Ellet ole unelle vallan suuressa velassa, ehdit tuskin vuoteeseesi painua, kun jo klo 2 lähtömerkit annetaan. Puolituntisen jälkeen ollaan jo Karvion kanavassa. Uni ei sinulle maista, vaan ulos kiiruhdat. Siinäkin on vierellä komea koski. Sen niskalta jatkuu kulku taas vastavirtaan. Nouseva aurinko kultaa Varisveden ja

Palokin tienoot, kun ne kiireessä sivuutat. Et jouda edes Juojärven suuremmoista kanavarakennelmaa silmäilemään vielä vähemmin tervehtimään Otto Kotilaista, savolaista sävelseppoa, jonka kesäasunto on tuossa rantakoivikossa.

Mutta vastaan tulevat maisemat eivät salli jällelle jääneitä muistella. Joka on nähnyt Leppäsaaren seudut aamuauringon kilossa, hän on nähnyt jotain unohtumattomaa: herttaista, suloista, neitseellistä.

Auringon kohotessa avartuvat taaskin näköalat. Eteesi avautuu Suvasveden suuri selkä, jonka eteläistä rantaa tuskin eroitat. Keula on nyt kohti Kuopiota, mutta edessä, selän toisella puolella on aluksi vastassa Kukkarinsaaren korkea keko, aivan erikoislaatuinen näillä main. Hyvä laiva-merkki se kyllä on, mutta liian kapea tuulen suojaksi. Raikkaamman tuulen puhaltaessa nousee Kukkarin seutuvilla kovaakin laine, niin että pientä meren esimakua tuntee saat. Nyt ei myrsky kuitenkaan matkaasi häiritse, sillä on sydänkesä. Pian on Kukkarin sivulla ja seläntakanakin.

Vehmersalmen vehmaat rantamat kirkkoineen ja pappiloineen sivuutat aamu-

varhaisella, maamiehen aloittaessa päivätyötään. Jotkut tulevat laiturilta mukaan. On asiaa kesäkiireidenkin lomassa Kallaveden kaupunkiin.

„Kallaves', Kallaves', suarines'
ja salamines!“

Maksaa vaivan istua kannella laivan halkaistessa Kallaveden kirkkaita laineita. Tuolla kohoaa jo Puijo ympäristöään ylemmäksi. Sen juurelta eroittautuvat Kuopion siniset sauhut, aluksi hämärinä utuina vain, myöhemmin selvempinä. Jo eroitat valkoiset rakennukset, tehtaiden piiput ja kirkontornit.

Saavut Kuopioon. Ihana matkasi on lopussa, mutta sen jättämät vaikutelmat pitävät sinua vielä kauvan lumoissaan.

Jos matkasi on Joensuuhun ja Kolille, alat sen nopeimmin ja mukavimmin astumalla Kuopion rannassa samaisen Heinäveden Höyrylaiva Oy:n omistamaan hrl. „Tapioon“. Se on vasta reitille hankittu tilava ja siisti laiva sekkin. Äskeistä Kallä ja Suvasveden väylää vie se sinut kau niille Juojärven kanavalle ja edelleen Pöytälahteen, josta voit matkaasi jatkaa

joko autolla heti Joensuuhun tahi sinne menevään laivaan, mitä käyttäen olet huomisaamuna perillä. Nopeampaa kyytiä ei sanotulla taipaleella toistaiseksi ole käytettävissäsi. Ja matka sujuu päinvas-taiseenkin suuntaan yhtä mukavasti.

Kaikenkaikkiaan: Kaunistahan on luon-to kesällä jokapuolella maassamme. Ter-veyttä ja reippautta juo matkailija kaik-kiällä. Mutta Heinäveden väylällä tapaat luonnon alkuperäisimpänä, vaihtelevim-pana, leppoisisimpana ja ihanimpana. Matka sinne on unohtumaton elämys.

